

Erfaringer med at lære tigrinya

en rejse, og et eventyr

H.C. Andersen:
"at rejse er at leve."
"Livet er det dejligste
eventyr."

Rejsens rute

- Om mig
- Den røde tråd og fokus
- Handout – Mit Sprogmiljø
- Røde Kors del 1 & 2
- "Bogen" & Zoom klasser
- Handout / Sprogmiljøets tilblivelse
- Tigrinya – udfordringer 1& 2
- "Bogen" – Tigrinya tekst
- Der hvor jeg er nu, Tigrinya Skole, Ønskelisten

Om mig

- Wow! Sikken et arbejde der blevet gjort på sprogskolerne rundt om i landet. Det ved jeg fordi min karriere her i landet startede med en tur igennem KISS (Københavns Intensive Sprogskole). Ja, 2 gange om ugen, efter arbejde og så hver lørdag med. Udenadslære, 20 sætninger, værsgo at gentage...
- Ja, sådan var det i 1974.
- Efter næsten 40 år på arbejdsmarkedet som Elektroingeniør nyder jeg sammen med kone Hanne min pensionisttilværelse. Så tak til KISS fordi jeg blev kendt som den danske ingeniør der hvor jeg arbejdede med internationale arbejdsgrupper.
- Jeg har brugt udtrykket Wow! før og nu vil jeg gentage mig selv – Wow. Wow som frivillig i Røde Kors Slagelse Integration hvor Hanne og jeg er på en rejse, og et eventyr. Og det er dette eventyr jeg ønsker at dele med jer, et eventyr sammen med nogle nydansker og en rejse ind i sprogets verden og de udfordringer der er, når man lærer et sprog, som er så anderledes end ens eget. En rejse hvor man ikke kan adskille sociale normer, kultur, religion og ens eget stædet i en gensidig "lære at kende hinanden" proces.

Den røde tråd og fokus

- Hanne, min kone, har spurgt mange gange, "hvad er det dit oplæg handler om?" Og derefter kom med følgende forslag:
- Mine erfaringer med at lære tigrinya:
- Undervisningsform & Undervisningsmateriale
- Motivation – børn og forældre:
 - Fællesskabsbærende (familie, her og i hele verden)
 - Kulturbærende (bl.a. Religion)
 - Man skal ikke tage et sprog fra børn – børn skal kunne taler med familien rundt om i verden.
 - Struktur og pædagogik
- Jeg vil også gerne have fokus på, det jeg kalder for et **sprogligt miljø**.

Handout: Mit sprogmiljø

- Til at hjælpe mig med at give jer noget konkret i min rejse fortælling, har jeg lavet en handout som katalogiserer nogle af de steder jeg besøger på min rejse.
- Hvilke bøger bruger jeg:
- Hvilke hjemmesider bruger jeg til:
 - Opslag og Skrive med tigrinya bogstaver
- Tigrinya fakta ark.
- Hvilke tanke/struktur ligger bag Tigrinya Skolen
 - Diplom, Selvevalueringskala, Ugeplan

Min tigrinya status

- Lade mig sige det nu, jeg taler ikke Tigrinya. Jeg kan skrive deres bogstaver og udtale deres lyd. Jeg ønsker at kunne lære mere Tigrinya igennem en aktiv tilknytning til Tigrinya Skolen som en del af mit sprogmiljø.

Røde Kors del-1

- Lad os kom tilbage til min rejse og vores eventyr, dvs. mine erfaringer med at lære Tigrinya:
- Et eventyr som begyndt i 2015 da vi meldte os ind i Røde Kors Slagelse Integration. Vi rejste ikke nogen steder hen, men en masse folk valgte vores land at søge tilflugt i, og for dem, starten af et ikke frivilligt eventyr. Vi var blevet disse folks portal til eventyrland Danmark.
- Hurtig blev der skabte Torsdagscafeen, Tal Dansk. I vores Dansk ABC-udtale gruppe var der en særlig gruppe der vakte interesse, folk fra Eritrea som talte tigrinya. For det meste unge mænd. Siden er det blevet til familiesammenføring og til familier.
- Vores Dansk ABC var udtale træning baseret på "papegøje snak" – sætnings gentagelse efter computer audio. Det var godt nok, men der manglede en mere ligeværdig kommunikation og en fælles reference ramme. Og det er her at min rejse med Tigrinya begynder, idet Mehari havde bogen "English: Teach Your Self". En bog skrevet på tigrinya med det formål at lære engelsk.

Røde Kors del-2

- Ah-Ha! Så skal engelsk bare oversættes til dansk og Vups! har vi Dansk – Tigrinya lærings platform. Som sagt så gjort, vi fik lavet og udleveret 35 eksemplar af "Bogen".
- Den kom aldrig rigtig i brug som undervisnings grundlag, gruppen var på arbejde og Dansk ABC faldt hen. Men nu var appetitten vakt og igennem vores arbejde i Dansk ABC kunne man tydeligt mærke en mangel, en mangel på egnet undervisningsmateriale til denne gruppe.
- På et seminar på Slagelse Sprog Center fik vi præsenteret nogle af de problem stillinger kursisterne står over for især hvis deres modersmål er fuldstændig ukendt for os, og som bliver vanskeliggjort, når der ingen ordbog er der dækker de to sprog.

”Bogen”

og modersmål undervisning vs. fremmedsprogsundervisning

- Der var et behov, og der står på forsiden af ”Bogen”:

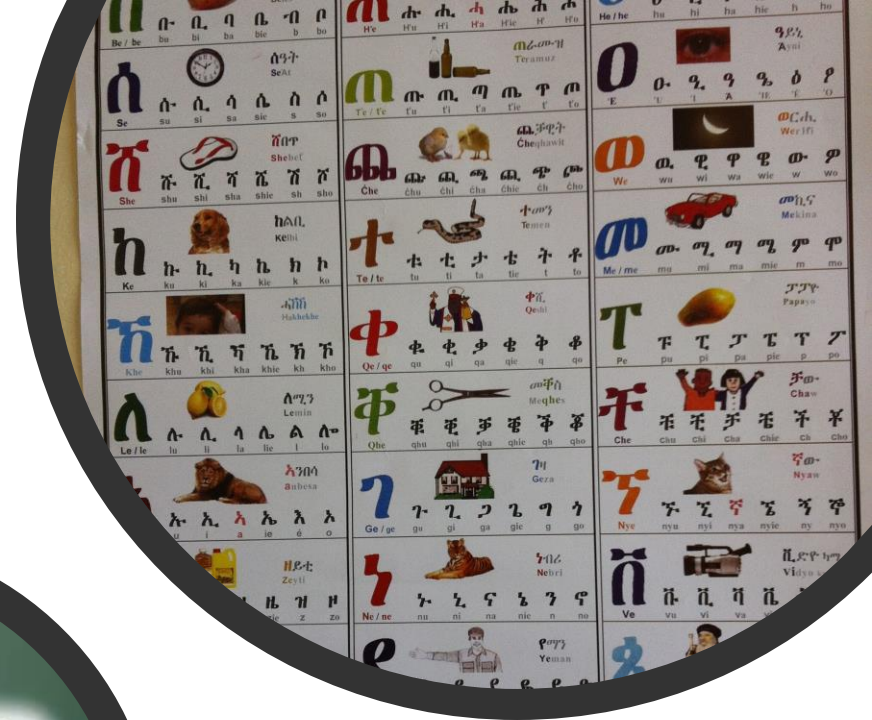
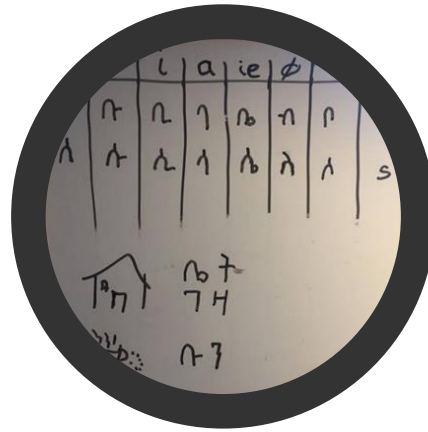
ንመምህራ ትግርኛ እውን ተገልግል

Det bruges også til undervisning i Tigrinya

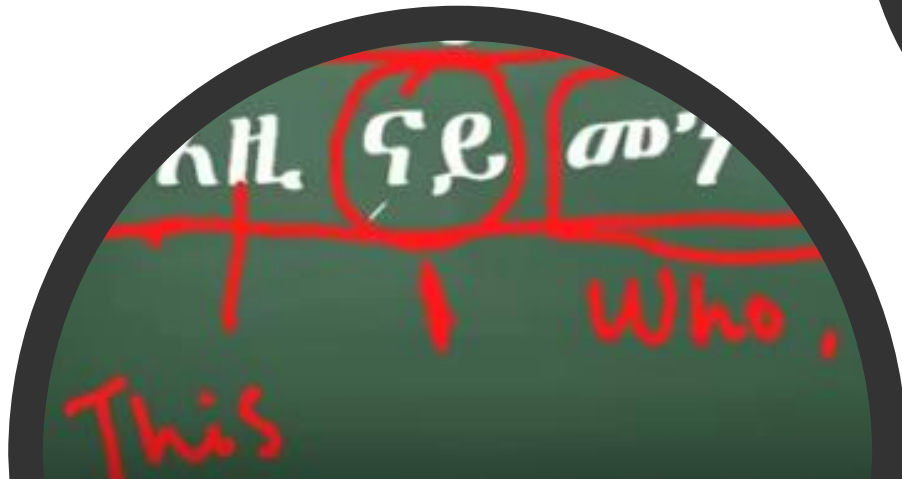
- Så hvor begynder man? – selvfølgelig, ligesom børn, man lære bogstaverne og deres lyd.
- Hov! Men er det nu rigtigt? Hvordan lærer man et sprog som barn?
 - Det gør man ved at være der, hvor sproget tales, at være i sprogets miljø.
- Hvad nu hvis man ikke er i sprogets miljø?
 - Så må man skabe sit eget **sprogmiljø**.
Hvor der tales og skrives på tigrinya, hvor tigrinya ses og høres.

Zoom Tigrinya Klasser for børn

- Med Goitom, 2020 & 2021

Clive

Sprogmiljø - for efterkommer og mig

1. I Eritrea (ER)

- Formet af samfund, hjemmet, kirkeskole
- Lytte, Samtale, Redegøre, Læse, Skrive
- Alle sammen på Tigrinya plus....

2. I DK er fødte i ER

- Formet af samfund, hjemmet, kirkeskole
- Lytte, Samtale, Redegøre, Læse, Skrive
- Tigrinya / Dansk

3. I DK er fødte i DK

- Formet af samfund, hjemmet, børnehavn mm
Lytte, Samtale, Redegøre, Læse, Skrive
- Tigrinya / Dansk

Handout / Sprogmiljøets tilblivelse

- I starten kunne jeg ikke finde ret meget, men med tiden kunne man følge med i Eritrea diaspora aktivitet rundt om i verden. Mange, ligesom mig, med mit Dansk Engelsk Tigrinya gruppe på Facebook, var begyndt at starter deres eget chat forummer og læringsportaler. Ved hjælp af Google, Amazon og YouTube har man helt nye muligheder for at skaber sin egen platform og Tigrinya læringsmiljø. Det har taget meget tid at opbygge denne katalog. Kataloget sammen med Tigrinya Skolen er blevet til mit **sprogmiljø** og Tigrinya verden.
- Det jeg hæfte jeg med, i det jeg har fundet frem, er en mangel omkring noget materiale som dækker hverdags emne som huslig arbejde og indkøb, at gå på job og at arbejde sammen med andre. Der forstiller jeg mig noget i retning af Lotte, Totte bøger. For eksempel: "Lotte går på arbejde", "Totte køber ind i Bazar"

Tigrinya – udfordringer del 1, (for ikke tigrinya talende)

- E ting er bøger og at have mulighed for at læse en forklaring på eget sprog, men hvad gør man når man bliver præsenteret i et tekst for symboler der er ukendelige og hvor man ikke har et lydbillede af bogstaven i hjernen. Jeg går i sort! Man bliver træt!
- Hvad er det for et symbol, hvordan skrives det, hvilke lyde har det, kan jeg genskabe det i skrift og tale, osv.
- Og ikke mindst, i hvilke rækkefølge skal den ordnes for at kunne bruge en ordbog.

- Google Translate – Tigrinya Translate og Glosbe er redskaber til oversættelsen, men det er ikke en lærings platform, dog er de begyndt med audio oplæsninger.

Tigrinya – udfordringer del 2

- Har man begrebet om bogstaverne er den næste:

- skrift måde
- forskellen der er i mellem den trykte skrift og håndskriften.

ሰ	ሰ ሰ ሰ ሰ ሰ ሰ ሰ ሰ
ከ	ከ ከ ከ ከ ከ ከ ከ ከ
ደ	ደ ደ ደ ደ ደ ደ ደ ደ
ደ	ደ ደ ደ ደ ደ ደ ደ ደ

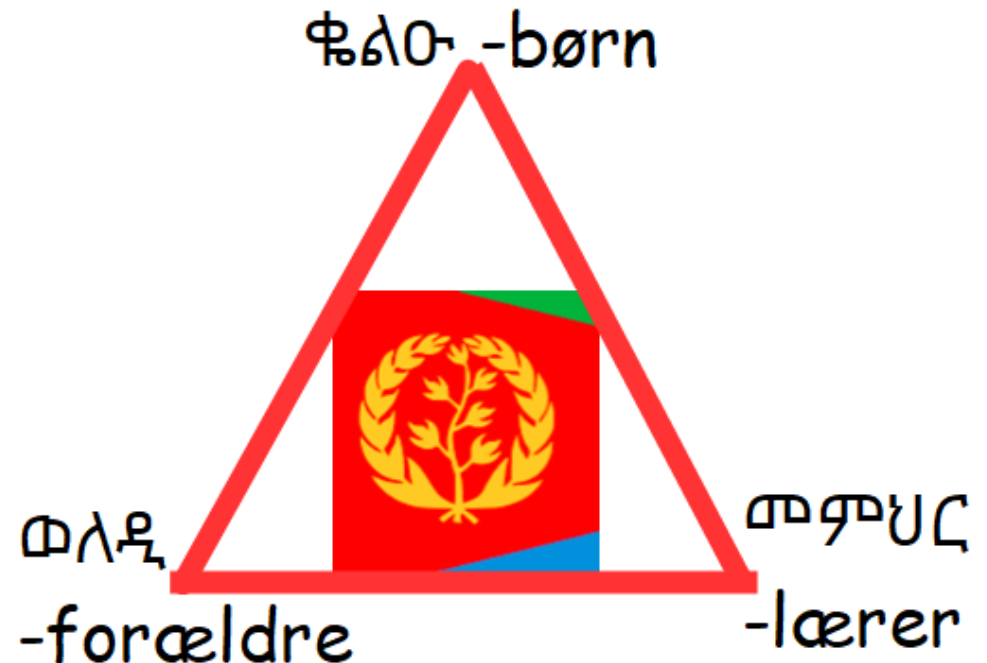
- Og ordenes stavemåde, som påvirkes af dialekt og dens bøjning
- Tigrinya er ikke et standardiseret sprog, hver bog kan have sin egen stavemåde!

Der hvor jeg er nu - 1

- Min sprogrejse har været en biting i forhold til vores integrationsarbejde. Her har vi kunnet følge med i de udfordringer vores nye dansker står i, i hverdagen:
 - Vores vejr – hvilken slags tøj skal man have på? Gummistøvler, T-Shirt
 - Kontakt til kommune, bank, job, sundhedsvæsenet
 - Kulturel forståelse af vores måde at leve på med de mange breve, E-Boks, Nem ID, Mit-ID, osv.
 - Er man jobparat efter en 5år integrationsforløb? Eller, kan det gøres på en anden måde? Et åbent spørgsmål.
- Vi er nu på 8. år med nær relation til mange af de "gamle"-nydansker:
 - Opgavesammensætningen har ændret sig, den er mere rettet til deres børn med skole og sundhed og med et håb om at de kan finde en plads i vores samfund og ikke miste kontakt til deres rødder.

Der hvor jeg er nu – Tigrinya Skole

- ~~Integrationen.~~ Gensidige plads forskydning er ikke færdig. Dem der kom i 2015, har nu børn som skal finde deres plads i vores samfund.
- Det var dejligt sidste år da vores ven Miharitab begyndt at snakke om at starter en Tigrinya Skole for børn. Straks spurgte jeg om jeg kunne være en elev sammen med "andre børn". Det er der hvor jeg er nu, hver lørdag.

Bogen –
Tigrinya
teksten
skrives

ትሕዝቶ CONTENTS

ርእይቶ ብዛዕባ እዛ መጽሓፍ
Opinions about this Book 3

መቐጽም 14

መእተዊ 16

ሓበሬታ ንተጠቀምቲ ዛ መጽሓፍ
How to use this Book 19

ቀዳማይ ክፋል PART ONE

ፊደላት ALPHABET 21

1. ፊደላት እንግሊዝኛ English Alphabet 21

2. ፊደላት እንግሊዝኛ ከመይ ከም ዝጻሓፉ
How the English Letters are Written 22

ትሕዝቶ	.
ርእይቶ ብዛዕባ እዛ መጽሓፍ	
መቐጽም	
መእተዊ	
ሓበሬታ ንተጠቀምቲ ዛ መጽሓፍ	

ቀዳማይ ክፋል
ፊደላት
ፊደላት እንግሊዝኛ
ፊደላት እንግሊዝኛ ከመይ ከም ዝጻሓፉ

Ønskelist

- Undervisningsmateriale til at løfte dem der hvor de er:
 - Tosproget tekstning af børnebøger
 - Forældre/lærer træning i pædagogisk bruge af undervisningsmateriale
 - Struktur i undervisning

Tak for
nu.

